

Nr 81.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt pressombudet i Berlin G. Blomquist ävensom åt efterlevande till vissa inom utrikesförvaltningen förut anställda personer; given Stockholms slott den 20 februari 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 6:o—8:o hemställt.

GUSTAF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 februari 1925.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Ministern för utrikes ärendena anför:

6:o)

»Med skrivelse den 22 november 1924 har sändebudet i Berlin översänt och Ang. pension med sitt förord beledsagat en av pressombudet vid beskickningen, Gustaf Blom- ^{åt pressom-} budet i Berlin quist, gjord framställning att honom måtte tillerkännas en årlig pension av ^{Gustaf Blom-} 3,000 kronor. ^{quist.}

Av till ärendet hörande handlingar inhämtas, att Blomquist, som är född den 7 juni 1860, sedan 1909 varit verksam i Berlin såsom pressombud, för vilken anställning utgår arvode, för närvarande till belopp av 13,000 kronor för år räknat.

Enligt vad *beskickningen i Berlin* i ärendet upplyst, har Blomquist under den tid han varit verksam i egenskap av pressombud vid *beskickningen* med aldrig svikande nit och intresse sökt på bästa möjliga sätt fylla sin maktpåliggande uppgift. Då Blomquist under år 1925 uppnådde 65 års ålder, syntes det därför skäligt, att han, som i statens tjänst förbrukat sina krafter och nu ej längre hade den rörlighet, som vore önskvärd för ett pressombud, erhöle en pension, som vore i någon mån tillräcklig.

Enligt vad i övrigt inhämtats har Blomquist tagit livlig del i den svenska koloniens angelägenheter och var bl. a. initiativtagare till upprättandet av en svensk församling i Berlin 1901, varjämte han såsom ordförande eller styrelseledamot i förbundet av svenskar i Tyskland inlagt stora förtjänster.

Statskontoret har i utlåtande den 20 december 1924 bl. a. framhållit, att Blomquist under de senare åren åtnjutit avlöning av sådan storlek, att den kunde anses tillmätt med hänsyn till att arbetet som pressombud varit avsett att helt upptaga hans arbetstid och att det befunnits önskligt att från den tidpunkt under år 1925, då Blomquist uppnådde 65 års ålder, lösa honom från hans anställning för att ersätta honom med en yngre arbetskraft. I anledning av vad sålunda förekommit och med hänsyn till att lantbrukskonsulenten i Berlin M. F. H. Langenheim av 1924 års riksdag beviljats pension under likartade omständigheter, ville statskontoret icke motsätta sig en framställning till riksdagen om pension från allmänna indragningsstaten jämväl åt Blomquist. Beloppet av den ifrågasatta pensionen, 3,000 kronor, eller detsamma, som på sin tid beviljades Langenheim, hade icke givit statskontoret anledning till erinran.

Departementschefen.

På grund av vad sålunda anförts anser jag billigt, att åt pressombudet i Berlin Gustaf Blomquist beredes understöd av statsmedel vid hans avgång från ifrågavarande anställning. Beträffande understödets belopp ansluter jag mig till statskontorets mening.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att pressombudet i Berlin Gustaf Blomquist må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter uppnådd sextiofem års ålder kan komma att entledigas från sin ifrågavarande anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,000 kronor.

7:o)

Ang. pension
åt förutva-
rande konsuln
i Bordeaux
H. O:son
Gyllenrams
änka, Aimée
Gyllenram,
född Rastoin.

Med bifall till ett av Kungl. Maj:t framställt förslag medgav 1920 års riksdag, att konsuln i Bordeaux Helge Oscarsson Gyllenram finge från och med månaden näst efter den, varunder han erhöle avsked från konsulsbefattningen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av tretusenfemhundra kronor (riksdagens skrivelse nr 329, punkt 9:o)).

Sedan Gyllenram, som den 25 september 1920 beviljats avsked från sin förenämnda befattning, den 20 november 1924 avlidit i Rouen, har Kungl. Maj:ts

sändebud i Paris i skrivelse den 26 januari 1925, efter därom av Gyllenrams änka, Aimée Marie Marthe Gyllenram, född Rastoin, framställd begäran, gjort framställning att henne måtte beviljas pension av statsmedel.

Av de till ärendet hörande handlingar inhämtas, att Gyllenram, som var född den 30 augusti 1856, sedan år 1886 med endast kortare mellanrum varit i statens tjänst och tjänstgjort vid olönade och tidvis även vid lönade konsulat, såsom närmare framgår av följande tjänsteförteckning:

15 december 1886—1 april 1887 biträde vid konsulatet i Neapel,

13 juli 1888—1 september 1891 biträde vid vicekonsulatet i Rouen,

1 juli 1892—30 augusti 1892 oavlönat biträde vid generalkonsulatet i London,

31 augusti 1892—26 februari 1893 tjänstförrättande kontorist vid vicekonsulatet i Cardiff och Barry med uppdrag under 4 månader såsom t. f. vicekonsul och i övrigt såsom föreståndare för vicekonsulatkontoret i Barry,

27 februari 1893—30 juni 1893 tjänstgörande i Cardiff vid nämnda vicekonsulat,

1 juli 1893—9 november 1896 kontorist vid samma vicekonsulat med uppdrag under en månad såsom t. f. vicekonsul och i övrigt såsom föreståndare för vicekonsulatkontoret i Barry med undantag av en månads vikariatförordnande såsom 2:e kontorist vid generalkonsulatet i London,

9 november 1896—21 december 1906 vicekonsul i Rouen,

21 december 1906—31 december 1913 konsul i Rouen,

31 december 1913—25 september 1920 konsul i Bordeaux.

I förutberörda i ärendet angående pension åt Gyllenram avlåtna skrivelse yttrade riksdagen bl. a. följande:

»Av utredningen i ärendet framgår, att Gyllenram tjänat svenska staten under mer än trettio år, samt att han på grund av sjuklighet icke utan synnerligt men kan längre fortsätta sin tjänstgöring såsom konsul i Bordeaux. Vid sådant förhållande anser även riksdagen starka billighetsskäl tala för, att han på sin ålderdom från statens sida erhåller något understöd, varav han på grund av medellöshet är i stort behov. Att Gyllenram formellt sett icke varit avlönad tjänsteman torde, såsom av departementschefen framhållits, icke böra utgöra hinder därför, enär hans tjänstgöring fullgjorts under omständigheter, som mycket närma sig en avlönad tjänstemans. Riksdagen vill emellertid särskilt framhålla, att ett bifall till framställningen icke torde behöva bli av prejudicierande natur. då, såsom departementschefen erinrat, förutom Gyllenram endast en tjänsteman inom utrikesrepresentationen intager en liknande ställning.»

Enligt vad *sändebudet i Paris* i ärendet upplyst, befunno sig änkefru Gyllenram, som vore född den 28 november 1858 och före sitt giftermål var fransk undersåte, i så gott som fullständigt medellösa omständigheter. Boets tillgångar utgjordes allenast av möbler och husgeråd till värde av högst 8,000 francs. Hennes avsikt vore att sälja desamma för att därmed bereda tillgång till bestridande av begravningskostnaden samt till en åt franska staten utgående avgift. Sedan dessa utgifter täckts, torde föga eller intet återstå. Därest icke staten trädde emellan, skulle änkefru Gyllenram vara för sin utkomst hänvisad till den enskilda eller offentliga barmhärtigheten. Möjligheten för henne, som starkt nal-

lades 70 år, att själv genom arbete bidra till sitt uppehälle, vore naturligtvis redan nu mycket begränsad. Vad storleken av pensionen anginge syntes den böra fastställas till 800 kronor för år, att utgå från månaden efter Gyllenrams frånfälle eller från den 1 december 1924.

Statskontoret, vars yttrande i ärendet inforrats, har i utlåtande den 4 februari 1925, under erinran om 1924 års riksdags beslut angående pensioner åt änkor efter vicekonsuln i Berlin A. E. Moberg och f. kontorsbiträdet vid konsulatet i Köpenhamn A. C. Bang [proposition nr 161 punkterna 3:o) och 4:o)] i anledning av vad i förevarande framställning blivit upplyst, tillstyrkt, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att bevilja den ifrågasatta pensionen.

Departementsschefen.

I likhet med statskontoret anser jag billigt, att åt änkan Gyllenram beredes understöd av statsmedel. Beträffande understödets belopp ansluter jag mig till sändebudets i Paris av statskontoret biträdda förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att konsuln i Bordeaux Helge Oscarsson Gyllenrams änka Aimée Marie Marthe Gyllenram, född Rastoin, må från och med den 1 december 1924 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningstaten uppbära en årlig pension av 800 kronor.

8:o)

Ang. pension
åt förre
vaktmästaren
vid general-
konsulatet i
London
F. Berwicks
änka Mary
Berwick

Med bifall till ett av Kungl. Maj:t framställt förslag medgav 1916 års riksdag, att kanslivaktmästaren vid generalkonsulatet i London Fredrick Berwick finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från nämnda befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningstaten uppbära en årlig pension av 1,180 kronor (riksdagens skrivelse nr 10, punkt 32).

Sedan Berwick, som 1916 avgått från sin förutnämnda anställning, den 6 april 1923 avlidit, har generalkonsuln i London E. G. Sahlin i skrivelse den 10 sistlidne oktober anmält, att Berwicks änka till generalkonsulatet gjort framställning om beredande åt henne av pension.

Av de till ärendet hörande handlingar inhämtas följande:

Berwick, som var född den 5 september 1844, anställdes den 28 februari 1877 vid generalkonsulatet, där han sedan hade oavbruten väl vitsordad tjänstgöring till år 1910, då han på grund av sjukdom av dåvarande generalkonsuln erhöll tillstånd att mot avstående av en del av lönen anlita vikarie, som han dock under de första åren, så ofta hans krafter det tilläto, var behjälplig att sköta vaktmästartjänsten.

Enligt vad *generalkonsuln i London* i ärendet upplyst, befunde sig änkan Berwick, som vore 84 år gammal, i små ekonomiska omständigheter och saknade på grund av ålderdomssvaghet möjlighet att med eget arbete bidra till sin utkomst. Generalkonsuln funne det därför skäligt, att hennes hemställan om pension bifölles. Vad storleken av pensionen anginge, syntes den böra faststäl-

las till ett belopp av minst 300 kronor per år, att om möjligt utgå retroaktivt från mannens dödsdag den 6 april 1923.

Statskontoret har i utlåtande den 31 oktober 1924 framhållit, att riksdagen vid flera tillfällen beviljat pension från allmänna indragningsstaten åt änka efter vid svensk beskickning i utlandet anställd vaktmästare, såsom framginge exempelvis av riksdagens beslut om pensioner å 400 kronor år 1908 åt kanslivaktmästaren vid beskickningen i Berlin F. Dillers änka och år 1914 åt kavasen vid beskickningen i Konstantinopel Alis änka.

Beträffande nu föreliggande framställning har statskontoret anfört, att, med anledning av att det föreslagna beloppet icke överstege vad sålunda tidigare i liknande fall beviljats, icke annat syntes vara att erinra mot framställningen än att med hänsyn därtill, att Berwicks pension utgått till utgången av den månad, varunder han avlidit, änkans pension borde beviljas att utgå först från och med månaden därefter, eller alltså från och med den 1 maj 1923.

I likhet med vad generalkonsuln i London föreslagit och statskontoret tillstyrkt anser jag billigt, att åt änkan Berwick beredes ett årligt understöd av statsmedel under hennes återstående livstid. *Departementschefen.* Beträffande storleken av det årliga understödet och tidpunkten, från vilken detsamma bör utgå, ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre kanslivaktmästaren vid generalkonsulatet i London F. Berwicks änka Mary Berwick må från och med den 1 maj 1923 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 300 kronor.

Vad ministern ovan under punkterna 6:o)—8:o) hemställt, däri statsrådets övriga närvarande ledamöter instämma, behagar Hans Majestät Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilagan till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Torsten Vinell.
